Lakivaliokunta

viite: HE 193/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisilain 5 luvun 34 §:n ja pakkokeinolain 10 luvun 33 §:n muuttamisesta

Asiantuntijalausunto, Poliisihallitus

Hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi poliisilain 5 luvun 34 §:n ja pakkokeinolain 10 luvun 33 §:n muuttamisesta pidetään kannatettavana ja perusteltuna. Hankkeelle asetettu tavoite, parantaa rikostorjunnan tilaa ja varmistaa, että salaisia tiedonhankintakeinoja ja salaisia pakkokeinoja koskevia säännöksiä uudistetaan yhdenmukaisesti ja että sääntely on tältä osin mahdollisimman samansisältöistä esitutkintaviranomaisissa, on niin ikään perusteltu.

Esitetyillä muutoksilla poistetaan hallintovaliokunnan mietinnössä (HaVM 12/2025 vp) todettu poliisin toimivaltuuksiin liittyvä huomio siitä, että poliisilla ei ole oikeutta tietoverkossa tehtävän peitetoiminnan laajentamiseen, kun kyseessä on törkeä laittoman maahantulon järjestäminen.

Rajavartiolaitoksen rikostorjuntalakiin tehdyt muutokset tulivat voimaan 1.9.2025, joiden perusteella Rajavartiolaitoksella on nyt toimivalta laajentaa yksinomaan tietoverkoissa tehtävä peitetoiminta koskemaan myös törkeää laittoman maahantulon järjestämistä. Nyt kuulemisvaiheessa olevalla hallituksen esityksellä saatetaan toimivaltuuksia koskeva sääntely yhdenmukaiseksi ja samansisältöiseksi, mikä on poliisissa toivottu tila.

Hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjen muutosten on tarkoitus selkeyttää tietoverkossa tehtävän peitetoiminnan laajentamisen toimivaltuuksia.

On huomattava, että tuomioistuin ratkaisee ainoastaan reaalimaailmassa tapahtuvan peitetoiminnan edellytykset (PKL10: 32§ ja PKL10: 27§ 2mom.). Sen sijaan yksinomaan tietoverkossa tapahtuvasta peitetoiminnasta päättää keskusrikospoliisin tai poliisi-laitoksen päällikkö taikka salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu virkamies (PKL10: 31§). Yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan laajentamista koskevat päätökset tekee peitetoiminnasta päättänyt poliisimies.

Yksinomaan tietoverkossa toteutettavan peitetoiminnan laajentamista ei ole saatettava nykyisinkään tuomioistuimen käsiteltäväksi. Hallituksen esitys on kirjoitettu siten, että yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan muun kuin peitetoiminnan kohdetta koskeva laajentaminen olisi saatettava tuomioistuimen käsiteltäväksi. Mikäli lakiesitys hyväksyttäisiin esityksen mukaisesti, muuttaisi sen yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnan laajentamista koskevaa päättämistä.

Lakiesitystä on korjattava vastaamaan voimassa olevaa sääntelyä eli 10 luvun 33 §:n uudessa 4 momentissa laajentamispäätös tulisi saattaa yksinomaan tietoverkossa tapahtuvan peitetoiminnasta päättäneen poliisimiehen ratkaistavaksi tuomioistuin sijaan.

Tuomas Pöyhönen, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 02.03.2026 klo 13:27. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

HaV@eduskunta.fi
Poliisihallituksen esikunta

Poliisihallitus
Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi